

La tria per Andreu Loncà

CLAREDAT

Els papers recentment publicats pels historiadors Joaquim Albareda i Joan Esculies a Editorial Pòrtic, el primer, com a celebrat estudiós de la guerra del 1714 i el segon, com a savi conductor del fil argumental dialogat del llibre, són d'aquella mena d'estudis amb intenció divulgativa que permeten de fer-se una idea completa, general, panoràmica, bastant asèptica, dels fets esdevinguts en 1714, coneguts també com a guerra de Successió: Són la mena de papers que al grafòman Josep Pla li hauria agradat de comentar als seus articles a *Destino*, tenint en compte que l'autor de Palafrugell solia atorgar a la història un rol essencial en la constitució de les societats. De fet, el pòsit de la història –fins i tot pels que hem viscut una mica– es va fent transparent, oblidadís, escapadís. Es comprèn bé, des d'aquesta vivència de la

finitud i l'oblit de tot, aquesta necessitat urgent d'atorgar a les commemoracions un vernís d'estudi per a l'ús de la bona gent que volem saber. Portat per la curiositat, el lector avesat a la història hi trobarà les claus per entendre una part important del conflicte armat sense, però, la passió i la novetat argumental que Albert Sànchez-Piñol va saber insuflar a la seua novel·la sobre el mateix assumpte.

En efecte, sota la llum freda de la racionalitat, el conflicte apareix com un dels primers "conflictes mundials" que, sota cap pretext, pot entendre's només en clau catalana.

A Josep Pla, que li agradava teoritzar poc o molt sobre les lectures a la vora del foc al mas de Palafrugell, sovint se li acudia que el millor que es podia fer amb les

LLIBRES.

Títol: 1714. La guerra de Successió.

Autors: Joaquim Albareda, Joan Esculies

revolucions –ell que n'havia vist i tastat una i, taujà, no n'havia escrit a penes res– era llegir-ne els volums a la vora del foc. Plàcidament. El mateix podria dir-ne jo, copiant-ne l'artifici retòric: les guerres val més llegir-les a la vora del foc. Sobretot, quan l'alè dels historiadors mostra els fils invisibles que mouen els interessos

de les nacions. En el cas que ens ocupa, el paper decisiu i decisor d'Anglaterra, que pagà la guerra quan qui li interessà i l'aturà quan li convingué. Sense contemplacions pels seus aliats, que eren els catalans.

Vist amb la perspectiva del temps i de l'estudi, la guerra del 1714 apareix diàfana. Llàstima que el desenllaç fos aquell: un altre desenllaç hauria canviat la nostra vida, cosa que tenyeix la lectura d'una indicible i amarga malenconia.